

MANIFEST ESCOLES DE GLÒRIES LLIURES D'AMIANT

Per a un entorn escolar lliure de fibres d'amiant per als més d'un miler d'alumnes de 0 a 12 anys de les escoles Encants, Gaia i escola bressol municipal Leonor Serrano, les seves famílies, personal dels centres i veïnes i veïns del barri.

Perquè ningú hagi de respirar aire contaminat amb aquest cancerigen de primer grau.

Perquè no hi poden haver tres escoles i un parc infantil envoltades de com a mínim 5.526 m² de cobertes de fibrociment amb amiant amb una vida útil que fa temps que va finalitzar. De les 17 cobertes situades a la mateixa illa que les escoles i la contigua, on hi ha el parc infantil, 7 es troben en estat ruïnós.

Sabem que l'única solució segura per protegir la salut dels infants és la retirada amb garanties de protecció ambiental de totes les cobertes de fibrociment que els envolten.

Cap infant amb amiant!

En nom de les AFA de l'Escola dels Encants, Escola Gaia i l'escola bressol municipal (EBM) Leonor Serrano, fem públic el següent manifest.

Les escoles Encants, Gaia i EBM Leonor Serrano a les que assisteixen més d'un miler d'infants s'apleguen en una mateixa illa, i en la contigua s'hi situa un parc infantil. Escoles i parc es troben envoltades d'antigues fàbriques i magatzems on hi ha disset teulades de fibrociment, un compost que s'obté de la barreja d'aigua i ciment amb un 10-15% d'amiant aproximadament.

Sabem que **l'amiant és un cancerigen de primer ordre**, que pot provocar malalties mortals dècades després de ser aspirat. L'any 1978 una resolució del Consell d'Europa va declarar l'amiant com a substància cancerígena i diferents organismes van legislar sobre l'ús d'aquest mineral fins a l'any 2002, quan una directiva de la Unió Europea va prohibir la importació i la fabricació de productes que incloguin l'amiant. Tot i això, encara en queda molt per retirar, desprenent-se dels elements que el contenen per l'envelliment i deteriorament dels mateixos.

L'any 2013 el Parlament Europeu va publicar la Resolució 2012/2065(INI), que determina que el fibrociment fabricat amb amiant té un cicle de vida d'entre 30 i 50 anys. Transcorregut aquest temps, el ciment perd la seva capacitat cohesiva i les microfibrilles d'amiant comencen a alliberar-se amb el vent, la pluja o els temporals. **Estimem que les teulades que envolten les tres escoles i el parc tenen ja 60 anys o més.**¹

L'esmentada directiva del **Parlament Europeu té l'objectiu d'eliminar els materials amb amiant de tota la Comunitat Europea abans de l'any 2028** i per aconseguir això recomana als estats membres que supervisin la presència d'amiant en edificis i generin registres públics per afrontar la seva eliminació gradual. Des de l'any 2018, la síndica de Greuges de Barcelona recomana a l'Ajuntament de Barcelona que estudiï en profunditat el contingut de l'esmentada resolució i que iniciï el procés d'eliminació amb **prioritat a les escoles, hospitals i edificis de concurrència pública.**

Sabem que els infants són més vulnerables als efectes de l'amiant: *"Els infants no són només adults petits. Són especialment vulnerables als factors ambientals (...). Per exemple, els pulmons no estan plenament desenvolupats en el nou-nat, però tampoc en un infant de 8 anys. La maduració d'aquest òrgan es pot veure alterada per contaminants de l'aire que tenen efectes respiratoris aguts en la infantesa i poden originar malalties respiratòries cròniques en etapes posteriors de la vida"*. Dra. T. Damstra, cap de la Unitat Investigacions Interregionals, OMS, 2007.

L'amiant està relacionat amb patologies com l'asbestosi, plaques pleurals i mesotelioma. Una vegada inhalades les fibres d'amiant, existeix un llarg període de latència fins que es desenvolupa la malaltia. La latència depèn de la patologia desenvolupada i pot ser de fins a cinquanta anys des del contacte. Se sap que no és el mateix tenir un primer contacte amb una fibra d'amiant als dos anys que als vint-i-cinc o als quaranta. No hi ha un llindar de seguretat de fibres aspirades.

La literatura científica descriu: troballes de fibres d'amiant en necròpsies de poblacions que viuen a prop d'elements arquitectònics de fibrociment, **increment de risc per a mesotelioma en gent exposada ambientalment (no treballadors ni convivents) i necessitat d'incrementar estudis respecte de l'exposició ambiental.**

---

¹ En la Instrucció 1/2021 DG Relacions Laborals, Treball Autònom, Seguretat i Salut laboral relativa a l'aplicació del Reial decret 396/2006, de 31 de març, sobre l'amiant, pel que fa al doblatge de cobertes i a la instal·lació de plaques solars o de qualsevol altre element sobre cobertes de fibrociment es diu: *"Des del 1907, a Catalunya es van fabricar i instal·lar materials de fibrociment amb contingut d'amiant, però a partir del 2002 es van prohibir. Si tenim en compte que el període de més importació —per tant, de més consum d'amiant— està comprès entre el 1964 i el 1983, i que entre els anys 1947 i 1985 el 77% de l'amiant importat s'utilitzava per fabricar materials amb amiant (MCA) de fibrociment, es pot concloure que un percentatge molt alt dels MCA de fibrociment —fonamentalment cobertes, façanes i parets pluvials, a més de canonades— tenen més de 50 anys, per la qual cosa el seu cicle de vida útil, des de la vessant preventiva, s'ha de considerar exhaurit."*

La Sala Civil del Tribunal Suprem, per Sentència de data 15 de març de 2021, ha reconegut com a víctimes de danys causats per l'amiant a persones que vivien o treballaven en la rodalia del focus emissor (en aquest cas la fàbrica Uralita, S.A.) i que van desenvolupar greus malalties per exposició ambiental a l'amiant².

El desconeixement del nivell exacte de risc no pot servir d'excusa per **a prendre mesures preventives quan la salut de més de mil infants, les seves famílies, personal dels centres i veïns i veïnes es pot veure afectada per l'exposició ambiental a l'amiant.** Les famílies no volem esperar a conèixer les conseqüències d'aquesta exposició per poder reclamar a l'administració per la seva inactivitat davant un problema que fa 10 anys que denunciem.

Hi ha exemples d'uns altres països d'Europa que han avançat en el desamiantat dels seus pobles i ciutats, com Bèlgica, el Regne Unit, Alemanya i Suïssa. El Regne Unit ja en 1979 va llançar una campanya de conscienciació del problema advertint de la perillositat potencial de l'amiant. A Holanda ja fa anys que el problema es considera resolt.³

L'Ajuntament de Barcelona reuneix plenes competències en matèria d'urbanisme, va decidir instal·lar dues escoles, una escola bressol municipal i un parc infantil en la plaça de les Glòries envoltats de com a mínim 5.526 m² de fibrociment, i disposa de mecanismes legals per a poder accedir a una propietat privada quan es troba en estat de ruïna o està afectant la salut pública. En aquest cas, totes les teulades amb fibrociment esmentades estan afectades pel Pla de Millora Urbana del sector de planejament de Glòries. Demanem que s'avanci el desmantellament d'aquestes teulades de forma immediata per part de l'Ajuntament i que aquest en recuperi el cost en la reparació posterior. Per altra banda, El Parlament pot legislar per a protegir la ciutadania dels efectes de l'amiant.

La Llei 14/2010 de 27 de maig dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència, art. 44, dret a la prevenció, protecció i promoció de la salut, determina que: *2. Qualsevol infant o adolescent té dret a b) rebre actuacions preventives, amb l'objectiu de prevenir les malalties i les seves complicacions i disminuir l'exposició a factors de risc per a la salut...*"

L'art. 3 de la Convenció dels Drets dels Infants de l'ONU de 1989 recull l'interès superior de l'infant, que ha d'inspirar la legislació i les polítiques públiques i en aquest sentit, **demanem de les administracions actuacions contundents per protegir la salut dels nostres infants i sabem que amb l'amiant l'única mesura eficaç i segura és la retirada.**

---

² <https://www.cronda.coop/en/Terms-ground/Noticias/Uralita-tambien-debera-indemnizar-a-los-vecinos-de-Cerdanyola-i-Ripollet>

³ Col·legi d'Aparejadors i Arquitectes Tècnics de Barcelona. Barcelona 1998.

Per tot això demanem:

- 1- La urgent retirada de totes les cobertes i elements de construcció amb contingut d'amiant que envolten les escoles Encants, Gaia i EBM Leonor Serrano i el parc infantil de la Plaça de les Glòries.
- 2- El compromís que totes les accions realitzades a l'entorn es facin amb total seguretat tant per als operaris que realitzin les obres com per als infants, veïnat i personal de les escoles.
- 3- Transparència i comunicació en les accions que es duguin a terme per part de l'administració o amb el seu permís.
- 4- Un pla de retirada de les cobertes calendaritzat i dotat pressupostàriament.
- 5- Elaboració d'un registre d'exposició a l'amiant en què s'inclouen alumnat i personal dels centres educatius. I el posterior seguiment de l'estat de salut en referència a aquesta exposició per part dels serveis de salut pública.

Scand J Work Environ Health, 2019 Jan 1;45(1):82-89. doi: 10.5271/sjweh.3756. Epub 2018 Jul 19.

Non-occupational exposure to asbestos is the main cause of malignant mesothelioma in women in North Jutland, Denmark.

Pancou V¹, Vybeto M, Merislovdts C, Hansen J, Beosted M, Omiend G, Weinreich UM, Res OD.

Ⓒ Author information

Review

Non-occupational exposure to asbestos and risk of pleural mesothelioma: review and meta-analysis

Gary M Marsh PhD, FACE^{1, 2}, Alexander S Riordan MPH³, Kara A Keeton MPH³, Stacey M Benson PhD²

Author affiliations +

